

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Soms komen er in een ontmoeting, in een gesprek tussen mensen, volkomen onverwacht diepe dingen naar boven. Verhalen, ervaringen, emoties van de bodem van je hart komen boven alsof ze door een onzichtbare hand worden opgevist. Bevrijdend. Je wordt 'meer mens'.

Je kunt nooit precies achterhalen waardoor het gebeurt, je kan het misschien ook niet bewust 'organiseren'. Het heeft veeleer met je houding te maken, bereidheid te luisteren, te delen, je hart te openen voor dat van de ander.

Wat niet helpt is praten zonder iets te zeggen, spreken zonder iets te horen, ontmoeten zonder contact, zonder gevoel; meningen en oordelen, wantrouwen jegens een ander - dat alles staat in de weg dat er iets uit de diepten van het bestaan naar boven kan komen.

En met 'diepten van het bestaan' bedoel ik niet alleen de diepten in de harten van mensen, maar ook in hun levens, hun situatie - elke situatie waarin mensen diep gezonken kunnen zijn, in armoe of verdriet, in depressie of eenzaamheid, in een oorlog of op de vlucht.

En willen we van dat alles íets verståán - wérkelijk verstaan zodat je het ook - niet afgestompt - *vóelt*, dat het je kan *raken*, dan moeten we ons openen - of liever nog: *laten* openen voor de mogelijkheid dat wat er in de diepte zit daaruit kan worden 'opgevist'.

Dat verhalen en ervaringen, een groot verdriet, een mens in nood of in de put uit haar of zijn diepte kan worden opgevist.

Ik denk dat dat de diepere gedachte is achter het 'vissen' in de Evangelieverhalen. Het gaat bijna niet over vissen. En als het er bij Mattheus, Marcus of Lukas over gaat - over de leerlingen van Jezus die eerst vissers waren - dan worden zij vrijwel meteen 'omgeschoold' tot 'vissers van mensen': mensen opvissen, naar boven halen in het vangnet van compassie, uit de diepte waarin hun leven of gemoed zich bevindt.

Johannes heeft het er in zijn verhaal over dat er een *menigte* vissen wordt bovengehaald. Dat zeggen wij natuurlijk niet zo, een 'menigte' vissen. Maar het maakt wel dat je dan gaat kijken wat Johannes daarmee kan bedoelen en dan zie je dat hij het woord 'menigte' nog maar één keer in een ander verhaal gebruikt: wanneer hij het heeft over *mensen*, 'een menigte zieken, blinden, verlamden en kreupelen'.¹ Zúlke *mensen* moeten naar boven gehaald worden uit hun diepte, 'opgevist'.

Hij heeft het zijn leerlingen in het hele Evangelie voorgedaan. Als een kostbare, zorgvuldig door onze lieve Heer zelf uitgezochte *levende steen* - schrijft Petrus in zijn briefje - een levende steen voor het grote huis van humaniteit dat hij met de mensen wilde bouwen. Dat thuis van troost en bemoediging voor wie diep gezonken zijn.

Ze zijn hem gevolgd in dat liefdevolle opvissen tot het allemaal stukliep op de tegenkrachten van egoïsme en geweld, van harde woorden en harde harten. Tot de 'steen' werd afgekeurd en afgezonken op de bodem van de zee, van de dood.

¹ Johannes 5,3

Maar de kern van het Evangelie is dit, zoals een lied zegt: 'Je kunt niet dieper vallen dan in Gods eigen hand, waarmee hij ons barmhartig omvat aan alle kant'.² De afgekeurde steen wordt voor God juist de kostbare *hoeksteen*, opgevist uit de diepte van de dood.

Zo *verschijnt* hij sinds zijn dood, *als opgestane* aan wie hun harten voor hem kunnen openen. Zich kunnen openen voor een ander geluid dan dat van 'dood en voorbij', van 'mislukking en echee'.

Hij *verschijnt* - hoe kun je dat ooit 'uitleggen'? Hij verschijnt - hij diept hén op uit hun diepte. En tegelijkertijd diepen zij hém op uit de dood, uit het graf van voorbij - waar zij hemd dachten. En het één kan geloof ik niét zonder het andere. Opdiepen is tegelijkertijd opgediept wórdén.

En hoe hoog verheven het zo misschien ook klinkt, Johannes laat zien hoe dat gebeurt in juist het meest *gewone* leven.

Een leven dat voor de zeven leerlingen die Johannes hier noemt nogal diep gezonken is. Na het Paasfeest - het Joodse feest van uittocht en bevrijding - voelen ze zich allerminst 'bevrijd'. Integendeel, ze zijn 'gevangen' door verdriet en grote teleurstelling. Hun enthousiasme is gedooft, het vuur dat in hen brandde geblust.

'Laten we maar weer gaan vissen', zegt Petrus en dat doen ze dan ook. Wat zou je ook als je je zelf in de diepte zit. De mogelijkheid om ooit nog iets of iemand 'op te diepen' is met hun hoop de bodem in geslagen. Ze zitten op een 'dood punt'.

Dát en zó is het leven - het gewone leven - van heel veel mensen. Rondobberen op het water en niks 'vangen'.

Tot er op de oever een vreemde verschijnt. Iemand die je niet kent. 'Wie zou het zijn?' 'Geen idee'. 'Wat zegt ie?' 'Of je iets voor bij het eten hebt.' 'Hij zit daar met een vuurtje, met brood en een visje en of wíj daar nog wat *bij* hebben. Nee, man, wij hebben niks gevangen, dat is het 'm nou juist, we drijven hier maar hulpeloos rond.'

'Wat zegt hij nu?' 'Gooi het net uit over de réchterboeg van het schip, dan zul je wat vinden!' 'Maar daar zit het roer, dan kunnen we niet eens meer sturen. Bovendien wordt het al licht, dan vang je sowieso niets meer'.

Maar ze doen het toch. Gek hè? Dat ze het toch doen. Tegen alle logica, tegen hun gewoonte en tegen al hun ervaring in. Wonderlijk...

Kennelijk zijn ze in staat zich te *laten* openen voor de mogelijkheid dat wat er in de diepte zit daaruit kan worden 'opgevist'. Een sprankje hoop wordt in hun harten opgediept. Al is het maar een 'je weet maar nooit'.

Soms weigeren mensen domweg te geloven dat er geen opening meer is. Iets of iemand hoeft hen daar maar te *raken* en ze proberen het toch weer.

Dat die zeven vissers het over een andere boeg gooien - een andere boeg dan hun moedeloosheid - is midden in het gewone, taaie, leven niet minder dan een *wonder*.

² 916,1

Het is voor mijn gevoel zelfs het *eigenlijke* wonder van het verhaal. Zonder het wonder van *hún* sprankje hoop, had er zoveel vis kunnen zitten als je maar kunt bedenken, maar hadden ze die niet gevangen.

Als ze *dán* verwonderd van het volle net naar die onbekende vreemde op de oever kijken, *dán* herkennen ze in hem plotseling Jezus, d.w.z.: ‘Het is de *Heer*’, roept de geliefde leerling.

Omdat er zoveel vis gevangen is? Nee: omdat in henzelf uit een diepe diepte dat sprankje hoop is opgevist - *dát* is de Heer, zó ‘werkt’ God, verdomd als het niet waar is, dat hebben ze van Jezus!

Petrus springt in het water en waadt naar land - het *belofde* land, het land vol beloften, schreef iemand. Er is nog zoveel geloof, hoop en liefde op te diepen.

De andere leerlingen komen met de boot en het net vol vissen.

Daar zitten ze dan - opnieuw aan het meer van Tiberias, rond een vuurtje met brood en vis, zoals in Johannes 6, toen ze met vijf broden en twee visjes een hele menigte voedden én nog overhielden. Toen wisten ze niet waar dat allemaal vandaan kwam.

Nú vraagt Jezus aan ze: ‘Breng ook van de vis die *jullie nú* gevangen hebben’. *Hún* bijdrage is nodig, hun bijdrage zal voedsel zijn, hun opgediepte geloof, hoop en liefde zal verzadigen.

‘153’ vissen tellen ze. Ik zou u een lijst van eveneens 153 uitleggen van dat getal kunnen leveren. Maar de mooiste vind ik die van Hieronymus, dat er in die tijd *153 vissoorten* bekend waren. Kortom: het gaat om iederéén, zeggen ook anderen die de diepere betekenis van het getal 153 kunnen vertalen in bijvoorbeeld ‘de kinderen van God’. Voor alle mensen is er dat opvissen uit de diepte van verdriet en wanhoop, van tastbare nood.

‘En het net scheurde niet’, vertelt Johannes erbij. Ook die ogenschijnlijk nuchtere mededeling diept hoop en vertrouwen op. Namelijk voor wanneer wij menen dat als we anderen gaan helpen onze ‘netten dan scheuren’.

Ik kan me daar alles bij voorstellen. De chaos nu al in de vluchtelingenopvang voorspelt voor de komende maanden weinig goeds. En opvang in de Sparrenlaan is voor velen wel erg dichtbij. We voelen ons al gauw als in dat bootje dat we niet meer bij het roer kunnen.

En toch. Toch staat er op de oever iemand naar ons getob te kijken die wat moed en vertrouwen in ons naar boven wil halen.

Die ons wil opvissen en ons wil laten opvissen, zodat we ook anderen kunnen opvissen uit de diepte.

Moge het zo zijn - Amen.